

Observatoire des prix de référence
dans les marchés publics
Observatorium van de referentieprijzen
voor de overheidsopdrachten

Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten

JAARVERSLAG 2020

Inhoudsopgave

1.	Voorstelling van de opdrachten van het Observatorium	3
2.	Opdrachten en activiteiten van het Observatorium	5
2.1.	Antwoorden op individuele vragen om adviezen en aanbevelingen van aanbestedende overheden	5
2.2.	Ontwikkeling van expertise en specifieke kennis over de bedrijfssectoren	6
2.2.1.	Werkwijze	6
2.2.2.	Tuinbouwsector - onderhoud van parken, tuinen en groene ruimten	7
2.2.3.	Sector van het bouwwezen	8
2.3.	Uitvoering van de opdrachten van de WG « Bestrijding van sociale dumping »	8
2.4.	WG vademecum « Sociale clausules »	10
2.5.	Opstelling van een voorontwerp van nieuwe ordonnantie « Observatorium »	11
2.6.	Diverse activiteiten	12
2.6.1.	Brussels Netwerk van gewestelijke openbare aankopers	12
2.6.2.	Bijhouden van repertorium van de rechtspraak	12
3.	Communicatie	12
3.1.	Aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners	12
3.2.	Nieuwe publicaties van het Observatorium	13

1. Voorstelling van de opdrachten van het Observatorium

Omdat oneerlijke concurrentie en zwartwerk bij overheidsopdrachten volgens de sociale partners absoluut moeten worden voorkomen, werd binnen de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna Brupartners genoemd) bij **ordonnantie van 3 april 2014**¹ het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten opgericht (hierna Observatorium genoemd).

De voornaamste doelstelling van het Observatorium is het bestrijden van sociale dumping² bij overheidsopdrachten. Uit deze doelstelling vloeit een algemene opdracht voort om de aanbestedende overheden³ bij te staan bij het plaatsen van overheidsopdrachten van werken en diensten. Deze algemene opdracht is onderverdeeld in verschillende specifieke opdrachten. Sommige daarvan vloeien voort uit de ordonnantie van 3 april 2014, andere uit de aanbevelingen van de gewestelijke Werkgroep « Bestrijding van sociale dumping » (zie punt 2.3). Deze opdrachten kunnen als volgt worden samengevat :

ALGEMENE OPDRACHT	Helpen bij de administratieve besluitvorming bij overheidsopdrachten voor diensten en werken (klassieke sectoren⁴)	
BIJKOMENDE OPDRACHTEN	Opdrachten die voortvloeien uit de ordonnantie van 3 april 2014	Opdrachten die voortvloeien uit de Werkgroep « Bestrijding van sociale dumping »
	<ul style="list-style-type: none"> • Analyseresultaten verstrekken over de ingediende prijzen wanneer de aanbestedende overheid redenen heeft om het abnormaal lage karakter van de prijzen in vraag te stellen. • Adviezen voorbereiden over de invoeging van technische bepalingen in de opdrachtdocumenten⁵ om de toewijzing en uitvoering van overheidsopdrachten te versterken. • Toezicht houden op de prijzen. • Sensibiliseren omtrent en kennis verspreiden over de prijzen en optreden als tussenschakel tussen de aanbestedende overheden en de representatieve organisaties van de privésectoren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Goede praktijken verspreiden via de « Gids van goede praktijken voor overheidsopdrachten ». • Een lijst opmaken van bedrijven, met vermelding van de attesten van goede uitvoering voor alle soorten opdrachten. • Een tool ontwikkelen voor de analyse van de financiële en economische situatie van de bedrijven om de Brusselse aanbestedende overheden een hoogwaardige bijkomende dienst te verlenen in het kader van overheidsopdrachten. • Een platform ontwikkelen voor gegevensuitwisseling bij overheidsopdrachten.

¹ [Ordonnantie van 3 april 2014](#) houdende oprichting van een Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten binnen de Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (Brupartners).

² Het begrip sociale dumping betreft een brede waaier van bedrieglijke praktijken evenals omzeiling van de wetgeving die oneerlijke concurrentie mogelijk maken doordat de arbeids- en werkingskosten op een onwettige manier heel laag worden gehouden.

³ Wettelijke term die de openbare aankopers aanduidt.

⁴ De aanbestedende overheden bedoeld in artikel 2, 1° van de wet van 17 juni 2016 betreffende de overheidsopdrachten die niet de activiteiten uitoefenen die zijn bedoeld in de artikelen 96 tot 102 van deze wet (gas, elektriciteit, water, vervoer, havens, luchthavens en postdiensten).

⁵ De opdrachtdocumenten zijn de documenten die van toepassing zijn op overheidsopdrachten, die worden verstrekt door de inschrijver of waarnaar hij verwijst (aankondiging van opdracht, bestek, enz.).

De opdrachten van het Observatorium situeren zich dus in het algemene kader van de bestrijding van sociale dumping. Abnormaal lage prijzen kunnen wijzen op dit fenomeen. Sociale dumping vormt een belangrijk probleem voor het Brussels Gewest. De sociale partners hebben de Regering meermaals bewust trachten te maken van de negatieve gevolgen van dit fenomeen voor de economie. Het leidt immers tot oneerlijke concurrentie en banenverlies.

Het Observatorium stelt zich tot doel om de gewestelijke openbare aankopers te begeleiden bij de plaatsing van hun overheidsopdrachten. Het focust daarbij op abnormaal lage prijzen om de risico's van sociale dumping en oneerlijke en bedrieglijke praktijken bij de overheidsopdrachten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tot een minimum te beperken.

Voor de vervulling van deze opdrachten heeft het Observatorium in 2020 aan verschillende acties gewerkt, die in 6 activiteiten zijn onderverdeeld (de activiteiten die in de figuur zijn opgenomen, worden later gedetailleerd) :

Figuur 1- Activiteiten van het Observatorium

2. Opdrachten en activiteiten van het Observatorium

2.1. Antwoorden op individuele vragen om adviezen en aanbevelingen van aanbestedende overheden

Eén van de belangrijkste activiteiten van het Observatorium is het verstrekken, op vraag van de aanbestedende overheden, van een **analyse van de prijzen of de kosten en van de verantwoordingen ervan door één of meerdere inschrijvers in het kader van een overheidsopdracht wanneer het vermoeden bestaat dat de prijzen abnormaal laag zijn.**

Deze analyse wordt bezorgd aan de aanbestedende overheden die zich tot het Observatorium wenden in het kader van de procedure voor prijs- en kostencontrole van de artikelen 33, 35 en 36 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 betreffende de plaatsing van overheidsopdrachten in de klassieke sectoren⁶. Het Observatorium brengt zijn advies uit aan de openbare aankoper wanneer deze laatste verschillende formaliteiten heeft vervuld om na te gaan of de prijzen of kosten waarmee hij wordt geconfronteerd normaal zijn. De aanbestedende overheid gaat dus eerst over tot de controle van de prijzen van de offertes die haar worden bezorgd. Wanneer zij vermoedt dat één of meerdere prijzen abnormaal laag zijn, dient ze die te onderzoeken en de betrokken economische operatoren te vragen om hun prijzen te verantwoorden of om alle nodige informatie te verstrekken. Nadat de openbare aankoper deze informatie en, zo nodig, deze verantwoordingen heeft onderzocht en van mening is dat ze onvoldoende waren om het normale karakter van de prijs in kwestie aan te tonen, kan hij zich tot het Observatorium wenden om zijn advies over de opgegeven prijzen, kosten en verantwoordingen te vragen.

In het kader van deze activiteit kon het Observatorium, bij het uitbrengen van adviezen en aanbevelingen, de methodes toepassen die eind 2014 bij de definitieve oprichting werden ontwikkeld.

Na onderzoekswerk en gegevensverzameling heeft het Observatorium twee methodes voor het analyseren van prijzen⁷ uitgewerkt :

- ontleding van de prijs in zijn verschillende posten ;
- vergelijking met historische gegevens.

De adviezen die het Observatorium uitbrengt in het kader van prijscontrole, vergen heel vaak een aanpak waarbij zeer uiteenlopende aspecten in aanmerking worden genomen. Het Observatorium ontwikkelde daarvoor een mechanisme voor de ontleding van de prijzen die worden opgegeven door de inschrijver(s).

Oorspronkelijk was deze « prijsontleding » bedoeld om te verhelpen aan het oorspronkelijke gebrek aan gegevens waarmee de opgegeven prijzen kunnen worden vergeleken en aan de moeilijkheden bij het aanleggen van databanken⁸. De prijs van de prestatie wordt ontleed in zijn verschillende posten. Of de verschillende dimensies van de prijs realistisch zijn, wordt beoordeeld door alle elementen te vergelijken met bestaande minima/referenties, zoals brutolonen, premies, vergoedingen en loontoeslagen (vastgelegd in de CAO's⁹), enz.

---

⁶ Koninklijk besluit van 18 april 2017 betreffende de plaatsing van overheidsopdrachten in de klassieke sectoren, *B.S.*, 9 mei 2017, p. 55345.

⁷ Deze methodes worden in detail beschreven in [het jaarverslag 2015 van het Observatorium](#).

⁸ De opmaak van databanken veronderstelt eerst de opmaak van typebestekken en de uitwerking van gestandaardiseerde posten, en vervolgens de uitwerking van een gegevensverzamelingsstelsel. Omdat deze voorwaarden niet vervuld zijn op gewestelijk niveau, wordt deze aanpak momenteel niet toegepast.

⁹ Collectieve arbeidsovereenkomsten.

Vanwege het overwegende aandeel van de arbeidskrachten in sommige sectoren wordt aan dit aspect ruim aandacht geschonken, vooral aan het brutoloon, de premies en de wettelijk verplichte salaristoelagen en, in de mate van het mogelijke, aan de verschillende lasten. Het Observatorium heeft ook rond de voorzieningen om de kosten te verminderen, zoals activa.brussels, enz. gewerkt.

Ten slotte verstrekt het Observatorium op verzoek ook geïndividualiseerde aanbevelingen rond diverse thema's die hoofdzakelijk verband houden met de prijzen (prijscontroleprocedures, prijsherzieningsformules, enz.).

In 2020 heeft het Observatorium verschillende vragen van aanbestedende overheden beantwoord. Deze hadden betrekking op :

- adviesaanvragen over offertes en prijsverantwoordingen (in het kader van de ordonnantie van 3 april 2014) ;
- aanvragen tot opmerkingen inzake prijzen en inzake informatie over en rechtvaardigingen van prijzen (uitgebracht buiten de toepassing van de ordonnantie van 3 april 2014 om¹⁰) ;
- diverse aanvragen (herlezingen van opdrachtdocumenten, enz.).

In 2020 heeft het Observatorium 21 aanvragen van aanbestedende overheden beantwoord (11 vanwege de GOB¹¹ of van ION's¹², 10 van gemeenten of andere openbare aankopers).

2.2. Ontwikkeling van expertise en specifieke kennis over de bedrijfssectoren

2.2.1. Werkwijze

Sinds zijn oprichting heeft het Observatorium een aanpak ontwikkeld waarbij zoveel mogelijk informatie bij actoren van de verschillende economische sectoren wordt verzameld. Het Observatorium verwerft daarmee een **specifieke kennis**, zodat het de aanbestedende overheden relevant advies kan verstrekken bij het plaatsen van overheidsopdrachten.

Dankzij onderzoekswerk kon het Observatorium methodes voor prijsonderzoek ontwikkelen die nuttig kunnen zijn bij het uitbrengen van advies, en suggesties verzamelen om de opdrachtdocumenten te verbeteren.

Aangezien de opdracht van het Observatorium tot het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beperkt is, was « de steekproef » van ondernemingen waarmee het een ontmoeting had uiteraard op de in Brussel aanwezige ondernemingen gericht, maar ook op deze die in Brussel actief zijn en in een ander Gewest van het land gevestigd zijn.

Omdat het Observatorium zich vooral tot doel stelt sociale dumping te bestrijden, wordt voorrang gegeven aan sectoren met veel arbeidskrachten en/of fraudegevoelige sectoren.

Naarmate dit onderzoekswerk vordert, heeft het Observatorium de grondslagen gelegd van een werkmethode die het systematisch toepast bij het onderzoek van elke nieuwe sector. Naast het opzoeken van documentatie (toepasbare CAO's, enz.) bestaat deze methode in het ontmoeten van zoveel mogelijk actoren (federaties, bedrijven, vakbondsorganisaties) die vragen krijgen over de reglementaire verplichtingen van de sector, de potentiële verbeteringen van de opdrachtdocumenten, de componenten van de verkoopprijzen, enz.

---

¹⁰ Bijvoorbeeld een aanvraag vanwege een gemeente of een politiezone.

¹¹ Gewestelijke Overheidsdienst Brussel.

¹² Instellingen van Openbaar Nut.

Via deze ontmoetingen wordt zoveel mogelijk informatie verzameld die aan de Brusselse aanbestedende overheden wordt bekendgemaakt via :

- technische nota's en syntheses (bijv. samenvatting van de belangrijkste gegevens van de CAO's over de functies, lonen, premies, enz.) ;
- specifieke aanbevelingen voor de sector (technische specificaties, voorbeelden van selectiecriteria, gunningscriteria, enz.) ;
- in voorkomend geval, een typebestek¹³.

Naarmate de werkzaamheden vorderen, worden deze documenten ter beschikking gesteld via [de aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners](#).

Via deze gesprekken wil men ook per sector de meest relevante variabelen bij de prijsbepaling identificeren. Deze variabelen worden opgenomen in de lijst van suggesties van het Observatorium voor de verbetering van de lastenboeken met tot doel :

- de bedrijven de nodige informatie ter beschikking te stellen om zo nauwkeurig mogelijk te beantwoorden aan de offerte ;
- voor de Brusselse openbare aankopers gemeenschappelijke posten te ontwikkelen om op termijn een databank van vergelijkbare prijzen op te maken.

Nadat eerder al de sector van de schoonmaak, bewaking, catering, drukkerij, informatica en personenvervoer werden geanalyseerd, heeft het Observatorium in 2020 rond de volgende sectoren gewerkt : de tuinbouw en het bouwwezen.

2.2.2. Tuinbouwsector - onderhoud van parken, tuinen en groene ruimten

2.2.2.1. Actoren van de tuinbouwsector - onderhoud van parken, tuinen en groene ruimten

In 2020 heeft het Observatorium gesprekken gevoerd met verschillende actoren uit de tuinbouwsector, en meer in het bijzonder met deze die werkzaam zijn in het onderhoud van parken, tuinen en groene ruimten, door 2 vakbondsorganisaties en 5 bedrijven te ontmoeten. Gelijktijdig met deze gesprekken heeft het Observatorium zijn documentair onderzoek voortgezet om de resultaten van de onderzoeken op het terrein te vervolledigen.

2.2.2.2. Opstelling van samenvattende documenten

Teneinde de ingezamelde informatie samen te brengen, worden er momenteel **samenvattende documenten** voltooid. Het betreft :

- een nota met specifieke aanbevelingen ;
- een samenvattend document betreffende het Paritair Comité 145.

Deze documenten zullen binnenkort beschikbaar zijn op de aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van de Brupartners.

---

¹³De kenmerken en de vele technische specificaties van bepaalde soorten opdrachten kunnen niet systematisch in een typebestek worden samengevat. In dat geval maakt het Observatorium een technische nota op met een aantal aanbevelingen die specifiek zijn voor de sector.

2.2.3. Sector van het bouwwezen

2.2.3.1. Actoren van de sector van het bouwwezen

In 2020 heeft het Observatorium het inhoudelijk werk inzake de sector van het bouwwezen voortgezet door verschillende belangrijke actoren van de sector te ontmoeten : 2 aanbestedende overheden die talrijke opdrachten voor werken plaatsen, 4 bedrijven die in de sector werkzaam zijn en de Gewestelijke Arbeidsinspectie.

Het doel van deze ontmoetingen is om zoveel mogelijk informatie over prijscomponenten, specifieke kenmerken van de sector en elementen van de lastenboeken uit te wisselen en in te zamelen.

2.2.3.2. Opstelling van samenvattende documenten

Op basis van zijn werkzaamheden heeft het Observatorium **twee samenvattende nota's** opgesteld :

- een document betreffende het toezicht op onderaanneming in de overheidsopdrachten voor werken ;
- een samenvattend document betreffende het Paritair Comité 124.

Deze documenten werden ter beschikking gesteld op [de aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners](#).

Het Observatorium zal in 2021 dit onderzoekswerk voortzetten.

2.3. Uitvoering van de opdrachten van de WG « Bestrijding van sociale dumping »

In 2016 werd een **gewestelijke Werkgroep « Bestrijding van sociale dumping »** (hierna WG « Dumping » genoemd) opgericht bij beslissing van de Brusselse Regering betreffende de omzetting van Richtlijn 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten en de bestrijding van sociale dumping. De werkgroep werd samengesteld uit de leden van het Stuurcomité van Doelstelling 8 - Pijler 2 van de Strategie GO4 Brussels 2025 (ministeriële Kabinetten, betrokken Besturen, Voorzitter van Brupartners). Daarbij voegden zich het Observatorium en deskundigen van Brussel Plaatselijke Besturen, het algemeen secretariaat van de GOB, de sociale partners en andere organisaties, afhankelijk van de aangehaalde thema's.

De WG « Dumping » kreeg de opdracht om de Regering en de sociale partners een aantal denkpistes voor te stellen, of aanbevelingen te doen om sociale dumping te bestrijden. Op de Sociale top tussen de Regering en de sociale partners in september 2017 werd de verwezenlijking van de aanbevelingen van de WG « Dumping » uitgeroepen tot een prioriteit voor 2018.

Wat de opdrachten betreft die uit deze aanbevelingen voortvloeien en waarvan de uitvoering onder de verantwoordelijkheid van het Observatorium valt, worden de realisaties van 2020 hierna beschreven.

Beheer en dynamisering van een bedrijvenregister

Context en doelstellingen

Eén van de andere maatregelen die naar aanleiding van de werkzaamheden van de WG « Dumping » werden genomen, is de ontwikkeling van een **bedrijvenregister** binnen het Observatorium.

Deze dienst werd ontwikkeld voor zowel aanbestedende overheden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest als voor economische operatoren die willen deelnemen aan Brusselse overheidsopdrachten. Hij is bedoeld om de openbare aankopers van het Gewest gemakkelijker in contact te brengen met bedrijven die in Brussel werkzaam zijn en die aan specifieke overheidsopdrachten willen deelnemen (het register is niet bedoeld om alle opdrachten bekend te maken en focust vooral op prospectie in het kader van overheidsopdrachten zonder bekendmaking).

Behalve een databank van bedrijven, zal het register ook informatie bevatten over de uitvoering van geplaatste overheidsopdrachten, en met name de attesten/certificaten van goede uitvoering. De idee is dat de aanbestedende overheden die bedrijven kunnen identificeren die kwaliteitsprestaties hebben verricht.

Het register streeft dus een dubbel doel na :

- het aantal opdrachten voor bedrijven uitbreiden door een grondigere kennis van de opdrachtgevers en de economische operatoren van bepaalde opdrachten te bevorderen ;
- de aanbestedende overheden die op zoek zijn naar dienstverleners informeren over de kwaliteit van de prestaties van de economische operatoren aan de hand van de raadpleging van de attesten/certificaten van goede uitvoering die door andere Brusselse aanbestedende overheden werden verstrekt.

Beheer van het register

In 2020 heeft het Observatorium ingestaan voor het beheer en de bijwerking van het [bedrijvenregister](#) (verificatie en validatie van de inschrijvingen).

Deze dienst neemt de vorm aan van een internetplatform op de aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners. Alle Brusselse aanbestedende overheden en alle economische operatoren die in het register willen worden opgenomen, kunnen er via een online formulier vrij op inschrijven.

De toegang tot de informatie van het register is deels publiek en deels voorbehouden voor de aanbestedende overheden. De informatie die via het register ter beschikking wordt gesteld, bestaat uit :

- Voor het publieke gedeelte :
  - o een lijst van de bedrijven, ingedeeld per soort prestaties die zij voor de Brusselse aanbestedende overheden verrichten of wensen te verrichten ;
  - o een lijst van de Brusselse aanbestedende overheden, aangevuld met de soorten opdrachten die zij plaatsen en waarvoor zij regelmatig op zoek gaan naar inschrijvers.
- Voor het privégedeelte dat uitsluitend beschikbaar is voor de aanbestedende overheden : de lijst van de bedrijven, aangevuld met verschillende nuttige vermeldingen of documenten die voor sommige nog moeten worden bepaald (getuigschriften van goede uitvoering, enz.).

Het gebruik van het register is uiteraard facultatief. Het betreft een bijkomende dienst die de aanbestedende overheden niet ontslaat van hun verplichting om de principes van de overheidsopdrachten te respecteren.

Concreet bestaat het bedrijvenregister uit :

- een inschrijvingsformulier voor de economische operatoren ;
- een inschrijvingsformulier voor de Brusselse aanbestedende overheden ;
- een pagina voor het raadplegen van het bedrijvenregister (zoeken op een trefwoord dat verwijst naar de activiteitssector die/het prestatietype dat de economische operatoren bij hun inschrijving hebben ingevuld) ; een deel van de informatie is vrij beschikbaar, een ander deel is uitsluitend voorbehouden voor de geregistreerde en verbonden aanbestedende overheden ;
- een pagina met de lijst van de Brusselse aanbestedende overheden en de soorten opdrachten die zij plaatsen, zoals ze in het inschrijvingsformulier worden ingevuld. Deze informatie is vrij toegankelijk en dus beschikbaar voor alle economische operatoren.

Dynamisering van het bedrijvenregister

Om de zichtbaarheid van het register te verzekeren en om de functionaliteiten één jaar na het online plaatsen ervan te verbeteren, heeft het Observatorium in 2020 gewerkt aan de realisatie van verschillende **communicatie- en dynamiseringsacties** door :

- het versturen van e-mails en brieven (Brusselse openbare aankopers, bedrijvenfederaties, enz.) ;
- het lanceren van een enquête over de opstelling en het gebruik van de getuigschriften van goede uitvoering¹⁴ bij de Brusselse aanbestedende overheden, om bij het Observatorium een systeem van doeltreffende inzameling op te zetten in het vooruitzicht deze documenten via het register te delen ;
- vergaderingen (BECI, federale Dienst e-Procurement, enz.) ;
- het verbeteren van de visuele interface van het register ;
- het creëren van een pedagogische infografie om het bedrijvenregister bij zijn doelgroepen te promoten.

Deze acties worden in 2021 voortgezet en hebben tot doel :

- de bekendheid van het bedrijvenregister te verbeteren ;
- de toetreding van de gebruikers tot het bedrijvenregister te verkrijgen ;
- het gebruik van het register door de doelgroepen te vergroten (economische operatoren en Brusselse aanbestedende overheden) ;
- de functionaliteiten en de navigatie van het register te verbeteren om er een eenvoudiger, aantrekkelijker en gebruiksvriendelijker instrument voor de gebruikers van te maken ;
- een doeltreffend systeem op te zetten om de getuigschriften van goede uitvoering in te zamelen.

Op 31 december 2020 telde het register¹⁵ al in het totaal **223 inschrijvingen** (zowel aanbesteders als economische operatoren).

2.4. WG vademecum « Sociale clausules »

Om de aanbestedende overheden te begeleiden bij de uitvoering van de rondzendbrief van 26 november 2020 betreffende de verplichting om sociale clausules in de gewestelijke overheidsopdrachten op te nemen, werd een **vademecum** opgesteld.

De rondzendbrief van 26 november 2020 is van toepassing op de gewestelijke entiteiten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en legt de opname van sociale clausules op in alle opdrachten voor werken, waarvan het geraamde bedrag hoger of gelijk is aan 750.000 €, excl. BTW en bij opdrachten voor diensten hoger ligt dan vastgestelde grens voor Europese bekendmaking, op voorwaarde dat de uitvoeringsduur van de opdracht hoger of gelijk is aan 60 kalenderdagen. De opname van sociale clausules is bedoeld om de doelstellingen op het vlak van opleiding en inschakeling van de doelgroepen uit het tewerkstellingsbeleid van het Gewest te behalen.

brupartners
brussels nl
Observatoire de la Région
Département des Entreprises
www.brupartners.brussels

RÉPERTOIRE D'ENTREPRISES

Le répertoire d'entreprises est un service gratuit à disposition des acheteurs publics bruxellois et des entreprises.

Accessible via une plateforme web www.brupartners.brussels/fr/observatory/ (↳ Répertoire d'entreprises) ce répertoire est destiné à faciliter la mise en relation des acheteurs publics de la Région avec les entreprises actives à Bruxelles désireuses de participer à des marchés publics.

L'inscription est libre, gratuite et ouverte à tous les acheteurs publics, ainsi qu'à toutes les entreprises désireuses d'y être reprises, et consiste à remplir un bref formulaire.

ÉTES-VOUS UN ACHETEUR PUBLIC BRUXELLOIS ?

Le répertoire vous offre la possibilité de :

- ↳ Consulter facilement une liste d'entreprises classées par type de prestations, offrir une meilleure connaissance des entreprises actives en Région bruxelloise et intéressées à participer à des marchés publics.
- ↳ Entrer en contact avec des entreprises ayant déjà travaillé avec satisfaction pour d'autres acheteurs publics, notamment via un partage de certificats de bonne exécution.

ÉTES-VOUS UNE ENTREPRISE ACTIVE À BRUXELLES ?

Le répertoire vous permet de :

- ↳ Consulter une liste d'acheteurs publics auxquels consulter vos types de marchés qu'ils passent.
- ↳ Entrer facilement en contact avec les acheteurs publics bruxellois.
- ↳ Élargir votre accessibilité aux marchés publics en prenant connaissance des différents acheteurs existants.
- ↳ Être reprise dans un répertoire consulté par les acheteurs publics bruxellois.

Consultez le répertoire d'entreprises

Consultez la liste des acheteurs publics bruxellois

Pour toute information complémentaire, l'Observatoire se tient à votre disposition à l'adresse au texte : observatoire@brupartners.brussels

Brupartners - Rouleau Elisabeth 26, 1050 Bruxelles | Tél. : 02/205.88.58 | Fax : 02/502.39.04
observatoire@brupartners.brussels | www.brupartners.brussels

¹⁴ Documenten die door een klant van een onderneming zijn afgegeven en ondertekend en waaruit blijkt dat eerdere specifieke werken of prestaties volgens de voorschriften zijn uitgevoerd.

¹⁵ Zie het bedrijvenregister op : <https://www.brupartners.brussels/nl/observatory/presentation#5>.

De werkzaamheden in verband met het vademecum van de « Sociale clausules » zijn het resultaat van een samenwerking tussen verschillende actoren en in het bijzonder van een overleg tussen de sociale partners van verschillende bedrijfssectoren : bouw, schoonmaak, ICT, bewaking en horeca/catering.

Naar aanleiding van de bijdrage die Brupartners op 2 juli 2018¹⁶ heeft aangenomen en waarin hij vroeg om de beroepssectoren bij de werkzaamheden in verband met dit vademecum te betrekken, zijn er immers bij Brupartners Werkgroepen bijeengekomen. Deze bestonden met name uit sociale partners van verschillende bovenvermelde bedrijfssectoren en formuleerden aandachtspunten en specifieke aanbevelingen teneinde te komen tot functionele sociale clausules, die zijn aangepast aan de realiteit van elke sector en die rekening houden met de behoeften van deze sectoren.

Naast de sociale partners van de bovenvermelde sectoren hebben ook vertegenwoordigers van de ministeriële Kabinetten, leden en deskundigen van Brupartners en van de betrokken Besturen (Actiris, Brussel Plaatselijke Besturen, Bruxelles Formation) aan de werkzaamheden deelgenomen.

Het Observatorium heeft meegewerkt aan de opstelling van het vademecum « Sociale clausules » door een rol te spelen bij de coördinatie van de werkzaamheden van de sectorale sociale partners, alsook bij een meer algemene taak van administratieve en logistieke ondersteuning van de werkzaamheden (met name door te zorgen voor het secretariaat van de vergaderingen), in samenwerking met het Secretariaat van Brupartners.

Het vademecum « Sociale clausules » is beschikbaar op de [website van Actiris](#).

2.5. Opstelling van een voorontwerp van nieuwe ordonnantie « Observatorium »

In 2020 heeft het Observatorium gewerkt aan de opstelling van een voorontwerp van nieuwe ordonnantie, met tot doel :

- De huidige ordonnantie te vervolledigen, rekening houdend met de nieuwe opdrachten die uit de aanbevelingen van de WG « Dumping » voortvloeien ;
- De wijzen van aanhangigmaking bij het Observatorium te standaardiseren, teneinde deze voor lokale overheidsopdrachten in overeenstemming te brengen met deze die voor gewestelijke overheidsopdrachten zijn voorzien ;
- Ervoor te zorgen dat de aanbestedende diensten alle prijzen doorgeven van de offertes die zijn ingediend in het kader van een overheidsopdracht die is opgenomen in de lijst van opdrachten die een verhoogd risico op oneerlijke concurrentie inhouden ;
- In het licht van de ervaring die sinds de daadwerkelijke invoering ervan is opgedaan, de opdrachten van het Observatorium nader te omschrijven, door de werkzaamheden formeel toe te spitsen op de bestrijding van sociale dumping en oneerlijke concurrentie die de loonkosten minimaliseert.

Naast het voorontwerp van ordonnantie heeft het Observatorium ook ontwerpen van memorie van toelichtingen en van commentaren bij de artikelen opgesteld.

De nieuwe ordonnantie « Observatorium » zou in 2021 moeten worden aangenomen.

---

¹⁶ [B-2018-006-ESR](#).

2.6. Diverse activiteiten

2.6.1. Brussels Netwerk van gewestelijke openbare aankopers

Het **Brussels Netwerk van gewestelijke openbare aankopers** is een werkgroep rond het thema overheidsopdrachten, die gewestelijke actoren verenigt. Het belangrijkste doel bestaat erin om goede praktijken, kennis en ervaringen uit te wisselen in het kader van de wettelijke voorschriften en de behandeling van de dossiers van overheidsopdrachten.

De doelstellingen zijn :

- organisatie van dialogen rond actuele onderwerpen inzake overheidsopdrachten ;
- oprichting van een netwerk van aankopers ;
- uitwisseling van goede praktijken ;
- delen van ervaringen, besprekingen van praktijkgevallen met andere collega's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ;
- delen van documentmodellen ;
- centralisatie van bepaalde opdrachten ;
- tussenkomst van deskundigen over welbepaalde onderwerpen.

Het Observatorium heeft meegewerkt aan de oprichting van het Netwerk en is lid van het coördinatiecomité.

In 2020 heeft het Observatorium als lid van het coördinatiecomité een **workshop georganiseerd over de vorderingen¹⁷ en toeslagen¹⁸ van ondernemers bij de uitvoering van een overheidsopdracht voor werken.**

2.6.2. Bijhouden van repertorium van de rechtspraak

Met het oog op de ontwikkeling van een expertise met betrekking tot de opdrachten die het Observatorium zijn toegewezen, blijft het zijn repertorium van de rechtspraak uitbreiden. Het doel van dit repertorium is om het Observatorium te voorzien van **juridische argumenten** om op verzoeken van aanbestedende overheden te kunnen reageren.

Gelijklopend heeft het Observatorium een zoek- en synthese-instrument gecreëerd voor de juridische beslissingen die door de verschillende bevoegde autoriteiten zijn genomen. Het doel van dit instrument is om een efficiënte en snelle zoekactie op basis van sleutelwoorden mogelijk te maken.

3. Communicatie

3.1. Aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners

[De aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners](#) vormen zowel het uitstalraam van de activiteiten van het Observatorium als het contactpunt van het Observatorium. Men vindt er onder meer een voorstelling van de dienst en de ordonnantie van 3 april 2014 houdende oprichting van het Observatorium terug.

De aanbestedende overheden vinden op deze pagina's ook verschillende **nuttige documenten** terug, die het Observatorium publiceert :

---

¹⁷ Door de onderneming ingeleide procedure om, in geval van betwisting, de gevraagde prijsstoeslagen te verkrijgen

¹⁸ Verzoeken van de onderneming aan de openbare aankoper om één of meer prijsstoeslagen te verkrijgen.

- typebestekken ;
- specifieke technische en samenvattende nota's voor de onderzochte sectoren ;
- invoerformulieren van het Observatorium ;
- « [Gids van goede praktijken voor overheidsopdrachten](#) » ;
- jaarverslagen.

Tot slot herbergen deze pagina's het [bedrijvenregister](#) (zie punt 2.3).

3.2. Nieuwe publicaties van het Observatorium

In 2020 heeft het Observatorium nieuwe publicaties beschikbaar gesteld op de [aan het Observatorium voorbehouden webpagina's van Brupartners](#).

* Jaarverslag 2019

Het Jaarverslag van het Observatorium van de referentieprijzen voor de overheidsopdrachten bevat alle activiteiten die in 2019 werden uitgeoefend.

* Andere nuttige documenten

In 2020 heeft het Observatorium verschillende documenten ter beschikking gesteld van de aanbestedende overheden.

▪ Sector van het bouwwezen

- Nota betreffende het toezicht op onderaanneming in de overheidsopdrachten voor werken ;
- Samenvatting van het Paritair Comité 124.